

Pelastustoimi ja varautuminen

Sisäministeriö
kirjaamo.sm@gov.fi

Hanketunnus VN/10912/2023

Etelä-Suomen aluehallintoviraston lausunto koskien valtioneuvoston asetusta valtakunnallisten ja alueellisten tilanne- ja johtokeskusjärjestelyiden ja muun pelastustoiminnan johtamisen edellytyksenä olevan erityisvalmiuden kokoamiseksi

Etelä-Suomen aluehallintovirasto nostaa esiin seuraavat näkökohdat huomioitavaksi asetuksen valmistelussa:

Valtakunnallisen ja alueellisten (YTA-alueet) tilanne- ja johtokeskusjärjestelmien rakentamiseen ja toiminnan järjestämiseen ei ole osoitettu rahoitusta, vaikka ne edellyttävät merkittäviä laiteinvestointeja sekä uuden henkilöstön palkkaamista ja kouluttamista. Järjestelmän ylläpito tuo myös merkittäviä lisäyksiä käyttötalousmenoihin. Koska sisäministeriöllä ei ole suoraa ohjausvaltaa hyvinvointialueen yleiskatteelliseen rahoitukseen, on tilanne- ja johtokeskusjärjestelmän toimimaan saattaminen epätodennäköistä ilman, että siihen kohdistuvat investoinnit leikkaavat rahoitusta hyvinvointialueiden pelastustoimien muista kustannuksista. Tilanne- ja johtokeskuksia koskevaa uudistusta ei tulisi saattaa voimaan ennen kuin järjestelmän vaatima rahoitus on pystytty järjestämään sekä tekemään merkittävistä hankkeista vaadittava kustannusvaikuttavuusanalyysi.

Riittävän rahoituksen järjestämiseksi tulisi ensin määritellä tilanne- ja johtokeskusten suorituskykyvaatimukset, jolloin voidaan laskea suorituskyvyn rakentamisen ja ylläpitämisen edellyttämä rahoitustarve. Rahoitustarve tulisi kirjata hyvinvointialueiden investointisuunnitelmiin ja nyt valmisteltavissa palvelutasopäätöksissä tulisi päättää tilanne- ja johtokeskusjärjestelmän kehittämisestä (luku 5.). Tämän jälkeen sisäministeriön tulisi neuvotella VM:n kanssa tarvittavan rahoituksen järjestämisestä.

Hyvinvointialueiden kanssa käydyissä keskusteluissa on aluehallintovirastolle tuotu ilmi, että osassa hyvinvointialueita on

aikomuksena järjestää pelastustoimen tilanne- ja johtokeskustoiminnot yhteistyössä hyvinvointialueen SOTE-valmiuskeskusten kanssa. Onkin syytä vakavasti harkita, onko tarkoituksenmukaista järjestää rinnakkainen järjestelmä pelkästään pelastustoimen tarpeita varten. Lisäksi on epäselvää, millainen suhde näillä tilanne- ja johtokeskuksilla on suhteessa YTA-alueen johtokeskukseen ja edelleen valtakunnalliseen johtokeskukseen. Entä onko hyvinvointialueilla ylipäättänsä velvoite ylläpitää tilannekuvaa omalla alueellaan?

Tarve kansallisen pelastustoimen tilannekuvan muodostamiselle ja resurssien johtamiselle on ilmeinen. Uudistuksella vahvistetaan pelastustoimen toimintaedellytyksiä valtakunnallisesti, mistä valtion tulisi kantaa vastuu. Lisäksi tilaratkaisujen ja henkilöstön palkkaamisen ja kouluttamisen osalta asetuksen aikataulu on mahdoton. On syytä kiinnittää huomiota, että kyseessä on uusi tehtävä, mihin on järjestettävä asianmukainen, yhtenäinen koulutus esimerkiksi valtakunnallisesti koulutuksesta vastaavan Pelastusopiston johdolla.

Uudistukselle on oltava tosiasialliset toteuttamisen edellytykset ennen kuin velvoittavaa lainsäädäntöä (asetus) saatetaan voimaan.

Johtaja Tommi Laurinen

Yksikön päällikkö Mira Leinonen

Liitteet -

Jakelu -

Tiedoksi -

Tämä asiakirja ESAVI/23264/2023 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ESAVI/23264/2023 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Laurinen Tommi 31.08.2023 12:17

Esittelijä Leinonen Mira 31.08.2023 11:32